
Zemřel prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, emeritní prorektor Univerzity Karlovy

Zemřel prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc., dr. h. c., emeritní prorektor Univerzity Karlovy v Praze

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze s hlubokým zármutkem oznamuje, že dne 22. května 2012 zemřel ve věku nedožitých 86 let světově uznávaný profesor nukleární medicíny a radiobiolog, emeritní proděkan 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a emeritní prorektor Univerzity Karlovy v Praze vědecký pracovník a pedagog, zakladatel Ligy proti rakovině

prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc., dr. h. c.

Profesor Zdeněk Dienstbier se narodil v Chrudimi 30. 5. 1926. Lékařskou fakultu UK vystudoval v letech 1945–1950. Po promoci nastoupil jako asistent na I. interní kliniku, kde v roce 1955 získal titul kandidáta věd a v roce 1958 habilitoval. V roce 1964 obhájil titul doktora věd a v roce 1965 se stal profesorem nukleární medicíny. V letech 1957–1990 byl přednostou Fyzikálního ústavu (později Biofyzikálního ústavu a poté Ústavu biofyziky a nukleární medicíny) FVL UK. V letech 1960–1963 byl proděkanem FVL UK a v letech 1964–1969 prorektorem UK. V letech 1958–1990 byl členem vědecké rady ministerstva zdravotnictví, v roce 1970 jejím předsedou a 1975–1990 místopředsedou. V letech 1969–1990 byl hlavním odborníkem oboru nukleární medicíny. Aktivně pracoval v orgánech biologicko-lékařských věd ČSAV (1975–1990).

Od počátku své odborné kariéry se věnoval studiu účinků ionizujícího záření na živé organizmy a prvním aplikacím radionuklidů v diagnostice a terapii. Jeho práce brzy získala mezinárodní ohlas a profesor Dienstbier se stal členem výboru (1963–1969) a prezidentem Evropské společnosti radiační biologie (1969–1970). V roce 1977 byl pozván do mezinárodní komise, která zkoumala následky výbuchů atomových bomb v Hirošimě a Nagasaki. Jeho aktivity na poli radiobiologie vyvrcholily aktivním členstvím v mezinárodní organizaci lékařů pro prevenci jaderné války (IPPNW) v letech 1982–1990, oceněné Nobelovou cenou za mír (1985). Radiobiologie byla také oborem, ve kterém se podílel na aktivitách Světové zdravotnické organizace a Mezinárodní agentury pro atomovou energii.

Interdisciplinární zájem o radiobiologii a vnitřní lékařství vyústil v koncepci oboru nukleární medicíny, který na FVL UK založil. Od roku 1957 vedl první pregraduální kurzy a v roce 1960 společně s prof. MUDr. Oskarem Andryskem, DrSc. publikovali první československou vysokoškolskou učebnici nukleární medicíny. V polovině 60. let zakládá první oddělení nukleární medicíny ve fakultních nemocnicích na Karlově náměstí. Společně s výzkumnou částí ústavu se brzy řadí mezi přední evropská pracoviště. Vznikají zde prioritní práce nejen lékařské, ale také fyzikální, technické a radiochemické i první aplikace výpočetní techniky. V roce 1965 se prof. Dienstbier podílí na založení Společnosti nukleární medicíny a radiační hygieny a stává se jejím předsedou. Po jejím rozdělení v roce 1968 předsedá výboru České společnosti nukleární medicíny a radiační hygieny ČLS JEP až do roku 1990. V letech 1969–1986 pořádá ceněná mezinárodní sympozia nukleární medicíny v Karlových Varech navštěvovaná odborníky z celé Evropy. Byl viceprezidentem Evropské společnosti nukleární medicíny ENMS (1975) a prezidentem evropského kongresu ENMS v roce 1979. Česká a slovenská nukleární medicína mu vděčí za mnohé. Za špičkové vybavení mnoha pracovišť, péči o kvalitní postgraduální vzdělávání i možnost účasti na odborných aktivitách v zahraničí.

Po odchodu do penze v roce 1990 se vrací na I. interní kliniku (1991–1996), dále systematicky pečuje o skupinu pacientů s maligními lymfomy a v roce 1990 spoluzakládá Ligu proti rakovině Praha. Ta je vyústěním jeho celoživotních aktivit odborných i společenských. Lize předsedá až do roku 2010. Poté se věnuje psaní populárních vzpomínkových knížek, esejů, populárně naučných knih především o stárnutí a nádorovém onemocnění a vděčně přijímaných rad nemocným. Prof. Dienstbier je autorem a spoluautorem více než 500 odborných článků, z nichž mnohé vyšly v zahraničí, 14 odborných monografií a učebnic (2 v zahraničí), 17 kapitol v monografiích (12 v zahraničí). Je nositelem mnoha vyznamenání a čestným členem odborných společností u nás i v zahraničí. V roce 1987 obdržel čestný doktorát medicíny Humboldtovy univerzity v Berlíně.

Prof. Dienstbier naplnil svůj život činnou prací a především prací pro druhé. To je vzácné kořenění a lidé mu za to byli a zůstanou vděční. Svědčí o tom široký okruh přátel, známých, pacientů, kolegů, pro které měl vždy úsměv, dobré slovo, přátelský zájem a v případě potřeby také účinnou pomoc, především lékařskou. Mnohým z nás bude chybět a budeme na něj dlouho v dobrém vzpomínat.

Poslední rozloučení s panem prof. Zdeňkem Dienstbierem se bude konat v úzkém kruhu rodinném.

Čest jeho památce!

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 121 08 Praha 2, Kateřinská 32